

Utbildningsinspektion i Kungshamn-Åsensskolan, grundskola F-6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av resultaten.....	3
Bedömning av verksamheten	4
Bedömning av förutsättningarna	7

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Kungshamn-Åsensskolan och besökt skolan den 6-8 september 2005. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och övriga skolförfattningar. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets hemsida www.skolverket.se/inspektion.

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömningar är dels dokument från kommunen och Kungshamn-Åsensskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Kungshamn-Åsensskolan intervjuades rektorn, elever, personal och representanter för föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga årskurser samt besökte förskoleklass och fritidshem. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan

Kungshamn-Åsensskolan	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	110
Förskoleklass	50
Grundskola	257

Utbildningen i Kungshamn-Åsensskolan omfattar förskoleklass och årskurserna 1–6. Enheten Kungshamn-Åsensskolan består av två skolor, Kungshamns skola och Åsensskolan. Dessa är belägna i centrum av Sotenäs kommuns centralort Kungshamn. Kungshamns skola utnyttjar också delar av Gamla realskolan som ligger i direkt anslutning till skolan. Kungshamns skola är byggd 1949 men tillbyggd och renoverad. Åsensskolan är nybyggd och invigdes år 2000. Enheten omfattar totalt 14 klasser i grundskolan, 3 förskoleklasser och fritidshemsavdelningar inom skolbarnomsorgen. Statistiskt sett är det genomsnittliga antalet elever per klass i grundskolan 18. På Kungshamn-Åsensskolan arbetar 47 personer, de flesta på heltid. Därav är 39 pedagoger, utgörande nästan 31 heltidstjänster.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid skolan, av hur väl verksamheten uppfyller statens krav, görs utifrån läroplanen och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att verksamheten i Kungshamn-Åsensskolan övergripande är av god kvalitet. Eleverna utvecklar kunskaper och färdigheter i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål. Elever i behov av särskilt stöd får stöd på olika sätt och enligt inspektörernas bedömningar är detta väl underbyggt och avpassat efter vilka och hur stora behoven är. Ledarskapet är av god kvalitet och det finns ett väl fungerande systematiskt kvalitetsarbete och en mycket tydlig kvalitetsredovisning. Redovisningen är ett väl fungerande verktyg för skolans kvalitets- och utvecklingsarbete och kan tjäna som föredöme för andra skolor. Arbetsmiljön för elever och personal är god. Eleverna medvetandegörs om goda hälsovanor.

Inspektörerna bedömer vidare att eleverna vid Kungshamn-Åsensskolan har goda förutsättningar att nå målen i läroplanen och de nationella kursplanerna. Det finns emellertid behov av förbättringsinsatser för Kungshamn-Åsensskolan inom följande områden.

- Skolan bör arbeta vidare med att för eleverna förtydliga målen för undervisningen och elevernas lärande.
- Skolan bör utveckla elevernas inflytande över sitt lärande.
- Elevernas undervisning i en av årskurserna bör utvärderas så att deras arbetsmiljö förbättras.

- Skolans plan mot kränkande behandling bör inbegripa perspektiven elev-vuxen samt vuxen-elev.
- Den systematiska uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling bör vidareutvecklas.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat hur skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2

Inspektörerna bedömer att eleverna i Kungshamn-Åsensskolan ges möjlighet till utveckling och lärande i den riktning som målen för skolformen föreskriver. Deras kunskapsutveckling följs fortlöpande upp genom diagnoser och tester m.m. I de lägre årskurserna har lärarna påbörjat ett arbete med individuella utvecklingsplaner. Dessa tar upp ämnena svenska och matematik samt social utveckling. I några klasser har de startat med individuell utvecklingsplan i engelska. Den systematiska uppföljningen och bedömningen av elevernas kunskapsutveckling är begränsat till ämnena svenska, engelska och matematik. Bedömningen av kunskapsutvecklingen i övriga ämnen tar en mer undanskymd plats när det gäller såväl det som diskuteras vid utvecklingssamtalen som i de individuella utvecklingsplanerna. På skolan finns lokala bearbetningar av de nationella kursplanerna i samtliga ämnen. Dessa är under omarbetning i kommunen. Lärarna från samtliga skolor i kommunen träffas i ämnesgrupper och bearbetar de lokala konkretiseringarna av de nationella kursplanerna. Målsättningen är enligt lärarna att de skall kunna göra likvärdiga bedömningar av elevernas kunskapsutveckling både inom skolan och mellan skolorna i kommunen, samt på sikt använda de lokala bearbetningarna av de nationella kursplanerna som underlag när de individuella utvecklingsplanerna skrivs.

Resultaten på de nationella proven för årskurs 5 år 2004 visar att av 59 elever klarade 78 procent proven i svenska, 83 procent i matematik och 86 procent i engelska. Detta är ett sämre resultat än det föregående året. År 2005 är resultaten återigen bättre. Av 43 elever klarade 88 procent proven i svenska och matematik. I engelska klarade 95 procent av eleverna proven. Flickorna når bättre resultat i alla tre ämnena. Detta har dock inte närmare analyserats enligt rektorn.

Utifrån de klassrumsobservationer och intervjuer inspektörerna gör är intrycket att eleverna endast i liten omfattning är medvetna om målen i läroplanen och de nationella kursplanerna, vilket minskar elevernas möjligheter att ha inflytande över skolans inre arbete. Målen är inte tydliggjorda i det dagliga arbetet. I några av de lägre årskursernas klassrum finns dock några mål uppsatta och i en klass har eleverna formulerat ett eget kunskapsmål för veckan. Inspektörerna bedömer således att skolan bör arbeta vidare med att för eleverna förtydliga målen för undervisningen och elevernas lärande.

Eleverna deltar i klassråd och elevråd. På skolan finns också kamratstödjare och miljøråd. Eleverna får där arbeta i demokratiska former. De berättar att de varit med och reviderat skolans trivselregler samt planerat inköp av cyklar till skolgården och litteratur till biblioteket. Eleverna uppger att de sällan är med och

planerar vad de skall lära och hur de skall arbeta. Inspektörerna ser få exempel på att eleverna ges möjlighet att påverka innehållet i planeringen och att lärarna tydliggör målet med arbetet utifrån läroplanen och de nationella kursplanerna. De äldre eleverna har planeringsböcker där de skriver in veckans planering. Enligt eleverna har de mycket lite inflytande över vad de skall skriva in i planeringsboken. Enligt intentionerna i 1994 års läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94) skall elevernas möjlighet till inflytande utvecklas så att eleverna i högre grad, och efter ålder och mognad, får inflytande över sitt lärande. Undervisningen skall bedrivas så att eleverna, genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen, kan utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ansvar. Inspektörerna bedömer att elevernas inflytande på skolan kan utvecklas till att de i större omfattning blir delaktiga i sitt lärande.

Utifrån intervjuer och observationer under inspektionen kan inspektörerna konstatera att eleverna trivs på skolan och att de känner sig trygga. De yngre eleverna uttrycker spontant att det är roligt att gå till skolan. Vid en utvärdering inspektörerna är med om, under en lektion, berättar eleverna att bytet till den större skolan gått bra och att de trots att de är yngst på skolgården inte känner oro. De uppger att det väldigt sällan förekommer bråk eller mobbning. Enligt skolans kvalitetsredovisning görs bedömningen att eleverna är trygga på skolan och att de trivs bra. Några av de äldsta eleverna på skolan uttrycker dock för inspektörerna att stämningen kan bli bättre i deras grupper både mellan eleverna och mellan elever och lärare.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att eleverna i Kungshamn-Åsensskolan utvecklar kunskaper och färdigheter i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål. Skolan bör arbeta vidare för att för eleverna förtydliga målen för undervisningen och elevernas lärande. Skolan bör också utveckla elevernas inflytande över sitt lärande.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i läroplanen, Lpo 94, och i andra författningar för grundskolan. Inspektörerna bedömer att verksamheten fungerar väl inom de granskade områdena men vill särskilt ta upp följande.

Arbetsmiljö och delaktighet

Av skolans kvalitetsredovisning framgår att det fortlöpande pågår ett arbete med att få eleverna att gradvis ta ett större ansvar för sitt lärande. Inspektörerna bedömer att detta arbete kommit olika långt i de olika klasserna. I de lägre årskurserna har eleverna en individuell utvecklingsplan i några ämnen och lärarna berättar att de försöker hitta bra former för den. Införandet av planeringskalender är också ett led i arbetet med att utveckla elevernas delaktighet. Inspektö-

rerna bedömer att detta arbete kan utvecklas ytterligare så att eleverna är mer delaktiga i planeringen i vad de skall lära och hur de skall lära.

Enligt Kungshamn-Åsenskolans arbetsplan skall värdegrundsarbetet sätta sin prägel på all verksamhet i skolan. Alla klasser arbetar med tjej- och killgrupper och Lions Quest materialet "Tillsammans". I arbetet mot kränkande behandling har de på skolan infört ett system med kamratstödare. Skolan har en väl fungerande plan i arbetet mot kränkande behandling "skolans trygghetsplan". Där definieras vad mobbning är och vilka åtgärder som skall vidtagas. De elever inspektörerna intervjuar bekräftar att arbetet ger resultat. Kamratstödjargruppen berättar att de hjälper sina kamrater och om de befärar att någon inte mår bra tar de genast upp det i gruppen. Eleverna är stolta över sitt uppdrag men tycker att det är svårt då kamraterna ställer stora krav på dem. De har fått utbildning och har med sig uppgifter att genomföra i klassen. De uttrycker att de allra flesta trivs och de ser sällan någon kamrat som är ledsen. Skolans arbete för att motverka kränkande behandling i perspektivet vuxen-elev och elev-vuxen kan enligt inspektörerna dock uttryckas tydligare i handlingsprogrammet.

Organisation/Utvärdering av lärandet/Individanpassning

I förskoleklass och årskurserna 1 och 2 har eleverna samlad skoldag. Fritidshemsverksamheten är integrerad under skoldagen vilket ger möjlighet till stor flexibilitet under dagen för att kunna tillgodose elevers olika behov. Inspektörerna ser under inspektionen exempel på detta vid arbete med matematik och läs- och skrivinläring i liten grupp samt samarbetsövningar i rörelserummet. Personalen kan också ta vara på de olika pedagogernas kompetenser. I de högre årskurserna är parallellklasserna uppdelade i olika grupper vilket ger möjlighet till arbete i mindre grupper. Exempelvis har eleverna i årskurs 6 engelska i grupp om ca 10 elever. Detta sätt att organisera undervisningen ger också möjlighet för lärarna att undervisa i de ämnen de är specialiserade i. Exempelvis sker undervisningen i naturorienterade ämnen på detta sätt. Enligt rektorn är detta också mycket befrämjande för samarbetet i arbetslaget. Emellertid uttrycker eleverna för inspektörerna i en av årskurserna att de tycker det blir lite väl många grupperingar och att de upplever det rörigt, vilket också lett till att stämningen i deras grupper både mellan eleverna och mellan elever och lärare inte är den bästa. En analys av elevernas arbetsmiljö och trygghet i undervisningssituationen bör enligt inspektörerna göras så att läroplanens mål skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och lust att lära uppfylls. Inspektörerna bedömer också att lärandet i de små undervisningsgrupperna kan utvecklas. Rektor berättar att en utvärdering kommer att ske av denna organisation.

Regelbundna utvecklingssamtal genomförs. Inför samtalet får eleverna frågeställningar med sig hem som underlag för samtalet. För att kunna tillgodose elevers och vårdnadshavares behov av att få tydlig information om lärandet kommer individuella utvecklingsplaner att arbetas fram. Elevernas kunskapsutveckling följs upp genom olika tester och genom de individuella utvecklingsplanerna, som finns till viss del. Läsutvecklingsschema och matematikdiagnoser används. Elevernas motorik följs upp och vid behov testas de och får extra stöd om så krävs. Nationella prov genomförs i årskurs 5 och de elever som inte når ett tillfredsställande resultat får extra stöd i årskurs 6. I de lägre årskurserna har

lärarna i Kungshamn-Åsensskolan påbörjat ett arbete med individuella utvecklingsplaner. Då det i dagsläget inte finns något strukturerat uppföljningssystem för elevernas kunskapsutveckling i relation till läroplans- och kursplanemålen för samtliga elever på skolan är det av vikt att detta kommer till stånd.

Skolan har många sätt att ge stöd då elever bedöms ha behov av det. Stödet är enligt inspektörernas bedömningar väl underbyggt och avpassas på ett bra sätt efter vilka och hur stora behoven är. På skolan finns en speciell arbetsplan för elever i behov av särskilt stöd. För att identifiera elever i behov av särskilt stöd inventeras varje klass varje termin. Inventeringen ligger till grund för hur resurserna, specialpedagoger, speciallärare och resurslärare fördelas i de olika klasserna. Skolans stödteam träffas regelbundet och de berättar för inspektörerna att de har en klar bild av elever i behov av stöd och att dessa elever får stöd på olika sätt, exempelvis via olika grupperingar, genom de små klasstorlekarna och genom stöd från olika resurspersoner. Skolans stödteam hoppas att detta strukturerade arbete med att tidigt upptäcka särskilda behov ytterligare skall förbättra kunskapsresultaten i årskurs 5. Åtgärdsprogram skrivs för de elever som är i behov av särskilt stöd.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete/Ledning

Kungshamn-Åsensskolan har en arbetsplan där mål för verksamheten utifrån läroplanens mål har tagits fram. För att informera föräldrarna om skolans verksamhet delas en liten broschyr ut där skolans mål utifrån läroplanen beskrivs. För fortlöpande information om verksamheten skickar lärarna veckobrev hem. Rektorn har startat ett föräldraråd på skolan. De träffas regelbundet och rektorn tar där upp olika frågor till diskussion.

På skolan pågår flera utvecklingsarbeten/projekt. Skolan profilerar sig mot hälsa, miljö och kultur. De yngre eleverna deltar i ett projekt kallat Evreka, ett konstpedagogiskt projekt innehållande bild, rytmik, musik samt dans. Ett naturvetenskapligt projekt pågår också med havets biologi. Inspektören är med under en lektion när eleverna studerar smådjur från havet i mikroskåp. Detta projekt håller nu på att avslutas. Hälsoarbetet på skolan genomförs med hälsoveckor, daglig motion, simundervisning, kostmedvetenhet genom hemkunskap m.m. Inspektörerna bedömer hälsoarbetet som gott.

Utifrån målen i kommunens skolplan samt skolans arbetsplan utvärderas verksamheten regelbundet genom utvärderingar i arbetslagen, skattningar enligt skolverkets analysverktyg BRUK, enkäter och föräldrasamtal. Personalens arbetsmiljö/trivsel utvärderas också varje år. Detta sammanställs i skolans kvalitetsredovisning. Inspektörerna bedömer skolans kvalitetsarbete som gott och skolans kvalitetsredovisning kan tjäna som föredöme för andra skolor. Den beskriver verksamheten och förutsättningarna. Utifrån målen beskriver den genomförandet och därefter resultaten och analys av dessa. Slutligen tar den upp de åtgärder för utveckling som planeras för fortsatt förbättringsarbete. Redovisningen är ett väl fungerande verktyg för skolans kvalitets- och utvecklingsarbete.

Skolans rektor är anställd på skolan sedan snart fyra år tillbaka. Målsättningen de första åren har varit att skapa ett gott och öppet arbetsklimat och väl fungerande arbetslag. Personalen har fått kompetensutveckling, bland annat har sko-

lan fått EU-medel så kallade mål 3 pengar för detta ändamål och rektorn har satsat på gemensamma upptaktsdagar inför skolstart. Skolan är organiserad i arbetslag. Tre arbetslag där förskoleklass och årskurserna 1 och 2 ingår. I dessa arbetslag ingår fritidshemspersonalen då fritidshemmen är integrerade i verksamheten. De andra arbetslagen är organiserade efter årskurs. Rektorn har planerat terminen och av kalendariet framgår att arbetslagen har gemensam planeringstid varje vecka. Konferens med all personal förekommer också. Skolans ledningsgrupp består av rektorn och de två platscheferna. Rektorn har informationsmöten en morgon i veckan.

Skolans rektor är väl förtrogen med verksamheten och är väl känd av alla elever. Elever och personal uppskattar att han ofta besöker klassrummen och deltar vid redovisningar och föräldramöten.

Sammanfattning

Som helhet bedömer inspektörerna att ledningen av skolan fungerar väl både det övergripande och det decentraliserade ansvaret. Det finns ett väl fungerande systematiskt kvalitetsarbete och en mycket tydlig kvalitetsredovisning. Eleverna medvetandegörs om goda hälsovanor och arbetsmiljön för elever och personal är god. Skolans plan mot kränkande behandling bör revideras till att inbegripa perspektiven elev-vuxen samt vuxen-elev.

Elevernas undervisning i en av årskurserna bör utvärderas och deras arbetsmiljö förbättras. Den systematiska uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling bör utvecklas.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som grundskolan skall erbjuda, information om utbildning; personal samt läromedel, pedagogiska materiel och utrustning. Bestämmelser finns i skollagen.

I Sotenäs kommun sker elevens språkval i årskurs 7. Enligt kommunens timplan har eleverna slöjd från årskurs 2 och engelska från årskurs 3. Rektorn tillser att eleverna får den garanterade undervisningstiden och kontrollerar utlagd tid. Utbildningen är avgiftsfri. Utflykter bekostas av skolan och eleverna i årskurs 5 erbjuds exempelvis kostnadsfritt en lägerskola i Nordens Ark, en park för utrotningshotade djur.

Tillgången till personal är god. Sotenäs kommun har som målsättning att klassstorleken inte skall vara större än 20 elever. Utöver detta har de på Kungshamn-Åsensskolan möjlighet till halvklassstimmar och andra grupperingar. Det finns ett stödteam på skolan med resurslärare, speciallärare, specialpedagog samt elevassistenter. Arbetslagsarbetet möjliggör att kompetenserna kan tas tillvara på bästa sätt. Samtliga lärare är behöriga och undervisar till största delen i de ämnen de är utbildade för. Flera lågstadielärare har önskat följa eleverna upp i årskurserna 4–6 och är nu klasslärare i årskurs 4 och 5. Enligt den nationella statistiken är lärartätheten på Kungshamns skola 9,1 lärare per 100 elever och i Åsensskolan 6,2 lärare per 100 elever läsåret 2004–2005. Då är inte de förskollärare

och den fritidshemspersonal medräknad som ingår i arbetet under skoldagen. Rikssnittet i Sverige år 2004 är enligt Skolverkets statistik 7,9 lärare på 100 elever.

Lokalerna är rymliga och väl anpassade för verksamheten. Det finns tillgång till bibliotek, rörelserum, hemkunskapsrum m.m. Tillgången till övrigt material och utrustning såsom datorer m.m. är god.

Fritidshemmet är öppet från kl. 6.30 till kl. 18.30. De barn som är i behov av fritidshemsplats får det på skolan upp till 12 års ålder. De flesta eleverna slutar dock oftast efter årskurs 2, då fritidshemmet är placerat i den skolbyggnad där eleverna går upp till årskurs 2.

Kompetensutvecklingen styrs av skolans, arbetslagets samt individens behov. De senaste åren har kompetensutvecklingen inriktats mot arbetslagsutveckling, arbetet med normer och värden såsom gränssättningsfrågor, samt utbildning avseende individuella utvecklingsplaner. Rektorn är utbildad lärare och har fått coachutbildning genom kommunen samt viss annan ledarutbildning.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att eleverna vid Kunghamn-Åsensskolan har goda förutsättningar att nå målen i läroplanen och de nationella kursplanerna.

Datum	Ort
2006-02-13	Göteborg

Eva Wallentin
Ulla-Britt Norin